

LOGORITMIK MASHQLAR VA O'YINLARNING VAZIFALARI

Goipova Nodira Baxtiyor qizi

Namangan davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Logoritmik o'yinlar va mashqlar turli muammolarni hal qilishga yordam beradi: eshitish va vizual e'tiborni rivojlantirish; fonemik eshitishni rivojlantirish; harakatlarni fazoviy tashkil etishni rivojlantirish; qo'pol va nozik vosita ko'nikmalarini, yuz ifodalarini rivojlantirish; fiziologik va fonativ nafas olishni rivojlantirish; tovushlarning artikulyatsiya asoslarini rivojlantirish; ritm tuyg'usini rivojlantirish; bir faoliyat sohasidan boshqasiga o'tishni rivojlantirish; kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish.

Logoritmikada bolalar bilan ishlashning ikkita asosiy yo'nalishi mavjud:

1. Umumiy motorika ko'nikmalarini, harakatlarni muvofiqlashtirishni, fazoda mo'ljallashni takomillashtirish; mushaklarning ohangini tartibga solish; musiqiy temp va ritm tuyg'usini, qo'shiq aytish qobiliyatini rivojlantirish; diqqat va xotiraning barcha turlarini faollashtirish.

2. Nafas olish va ovozni rivojlantirish; mo'tadil nutq tezligini va uning intonatsion ekspressivligini rivojlantirish; artikulyar va yuz motorikasini rivojlantirish; nutqni harakat bilan muvofiqlashtirish; to'g'ri talaffuzni o'stirish va fonemik eshitishni shakllantirish.

Barcha turdagi logoritmik o'yinlar va mashqlar bolalarga ritmik asos bilan birgalikda taklif etiladi: musiqa bilan; hisoblash; og'zaki va she'riy hamrohlik.

Bolalar bilan ishlash shakllari: guruh; kichik guruh; individual.

Logoritmik o'yinlar va mashqlarni o'tkazishda turli xil faoliyat turlari kiradi: barmoq o'yinlari yoki barmoq massaji; nafas olish, ovoz va artikulyatsiyani rivojlantirish uchun mashqlar; harakatlar bilan birga she'rlar; mushaklarning ohangini tartibga soluvchi mashqlar; musiqa hamrohligidagi nutq mashqlari;

tilni burish; nutq va musiqiy o'yinlar; musiqa ostida yurish va yugurishning har xil turlari; Ritmik mashqlar, qo'shiq aytish; ochiq o'yinlar, drammatizatsiya; yuz mashqlari; musiqa bilan dam olish mashqlari.

Tuzatish va tarbiyaviy ishlar davomida nutq va harakatni muvofiqlashtirishni rivojlantirishga yordam beradigan nutq-motor o'yinlar va mashqlar, jumladan, nafas

olish va artikulyatsiya mashqlari, o'yin massaji, barmoq mashqlariga e'tibor qaratish muhimdir. Bu o'yinlar va mashqlar nafas olish tizimini va barcha turdagi harakat qobiliyatlarini rivojlantiradi, ifodali harakatlar va ertaklar, she'rlar va dramatisatsiya qahramonlari o'rtasida bog'lanishlar o'rnatadi.

Nutq motorli o'yinlar va mashqlar:

Jismoniy mashqlar va mashg'ulotlar turlari: nafas olish va artikulyatsiya mashqlari; massaj o'ynash; barmoq gimnastikasi; teatrlashtirilgan o'yinlar; raqs va ritmik mashqlar; hissiy-irodaviy trening.

Qo'llash xususiyatlari: mashqlar dirijyor imo-ishorasi va o'qituvchining namunasiga tayangan holda, musiqa jo'rligida sanoqli bajariladi, turli xil narsalardan foydalangan holda qo'llar uchun mashqlar: ritmik, ifodali nutqning harakat bilan birikmasi Musiqiy taassurotlarga asoslanib, bolalar grafik va og'zaki tasvirlarni yaratadilar.

Yaxshi natijalarga erishishning asosiy sharti - bu o'qituvchilar va ota-onalarning o'zaro hamkorligi. Ota-onalarga uyda mustahkamlash bo'yicha tavsiyalar sifatida tilni burish, barmoq o'yinlari va dinamik pauzalarni taklif qilish mumkin. Bolalar bilan o'zaro munosabatlarni to'g'ri tashkil etish muhimdir. Har bir bolaga do'stona, ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish muvaffaqiyatli ishning kalitidir. Nutqni rivojlantirishda muammolar (alaliya, nutqning kechikishi, talaffuzning buzilishi, duduqlanish, autizm spektrining buzilishi) bo'lgan bolalar uchun nutq terapiyasi ritmlari ayniqsa muhimdir, chunki bu mashg'ulotlar nutqqa ijobiy hissiy dunyoqarash, logopediya mashqlarini bajarish uchun motivatsiya va boshqalarni yaratadi.

Logoritmik o'yinlar va mashqlarni muntazam ravishda kiritish ta'sirida bolalar turli sohalarda ijobiy dinamikani namoyon etadilar: nutq motorini, yurak-qon tomir, nafas olish, vosita, hissiy va boshqa tizimlarni qayta qurish; tovushlarning talaffuzi yaxshilanadi, nutq aniq va ifodali bo'ladi;

Musiqiy va harakat faoliyatiga kuchli qiziqish va ehtiyoj rivojlanadi; raqs harakatlarining kerakli diapazoni osonroq o'zlashtiriladi; harakat madaniyati va to'g'ri turish asoslari shakllanadi; o'ziga (o'ng va chap qo'l, oyoq) va o'zidan uzoqda (o'ng, chap, oldinga, orqaga) yo'nalishni tushunish qobiliyati aniqlangan; ishonch,

faollik, qat'iyat, o'z yutuqlarini ko'rsatishga intilish kabi shaxsiy fazilatlar paydo bo'ladi.

Ruhij jarayonlarning borishi ham o'zgaradi: diqqatni jamlash, diqqatning barqarorligi, esda saqlashning yaxshilanishi va ijodiy tasavvurning namoyon bo'lishi qayd etiladi.

Shunday qilib, logoritmik mashg'ulotlar nutq faoliyatining barcha jihatlarini rivojlantirishga, harakatning barcha turlarini takomillashtirishga, xotira, e'tibor va fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Musiqiy, hissiy, vosita va nutqni rag'batlantirish orqali tuzatish darslarida logoritmik elementlardan foydalanish nutq patologiyalarini engishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ayupova M.Yu., L. R. Mo'minova, G. V. CHirkina;.. Logopediya: Ped. oliy bilimgoi «Defektologiya» ixtisosligi talabalari uchun . 2010
2. Voronova A.E. 5-7 yoshli bolalar uchun logoritmika. Faoliyat va mashqlar. - M.: TC Sfera, 2006. - 144 p.
3. Gogoleva, M.Yu. Bolalar bog'chasida nutq ritmi. Katta va tayyorgarlik guruhleri. - Moskva: Rivojlanish akademiyasi, 2006 yil - 120 b.
4. Miklyayeva N.V., Polozova O.A., Radionova Yu.N. Maktabgacha ta'lim muassasalarida fonetik va nutq terapiyasi ritmlari: o'qituvchilar va nutq terapevtlari uchun qo'llanma. – M.: Iris-press, 2005. – 112 b.
5. Nishcheva N.V. Umumiy nutqi rivojlanmagan bolalar uchun nutq terapiyasi guruhidagi tuzatish ishlari tizimi. - Sankt-Peterburg: BOLALIK - PRESS, 2003. - 528 b.